

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Tdo/22/2013
Identifikačné číslo spisu:	9013899477
Dátum vydania rozhodnutia:	28.05.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Krajčovič
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:9013899477.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Krajčoviča a sudcov JUDr. Ing. Antona Jakubíka a JUDr. Libora Duľu v trestnej veci obvineného F. X. pre prečin ohovárania podľa § 373 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. a iné na neverejnom zasadnutí 28. mája 2013 o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 26. apríla 2012, sp. zn. 4 To 37/2012, podľa § 386 ods. 1, ods. 2 a § 388 ods. 1 Tr. por., takto

rozhodol:

Uznesením Krajského súdu v Bratislave z 26. apríla 2012, sp. zn. 4 To 37/2012, bol z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

porušený zákon

v ustanoveniach § 364 ods. 1 písm. a/ a § 373 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák., a § 319 Tr. por.

v neprospech obvineného F. X..

Napadnuté uznesenie sa zrušuje.

Zrušujú sa aj ďalšie rozhodnutia na zrušené uznesenie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Krajskému súdu v Bratislave sa prikazuje, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Odôvodnenie

Napadnutým uznesením Krajský súd v Bratislave (ďalej len krajský súd) podľa § 319 Tr. por. zamietol odvolanie obžalovaného F. X. proti rozsudku Okresného súdu Bratislava IV (ďalej len okresný súd) zo 17. februára 2012, sp. zn. 3 T 168/2011.

Rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV (ďalej len okresný súd) zo 17. februára 2012, sp. zn. 3 T 168/2011, bol obžalovaný F. X. bol uznaný za vinného pre prečin ohovárania podľa § 373 ods. 1, ods. 2

písm. c/ Tr. zák. v jednočinnom súbehu s prečinom krivého obvinenia podľa § 345 ods. 1 Tr. zák. (v bode 1/) a pre prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. v jednočinnom súbehu s prečinom ohovárania podľa § 373 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. (v bode 2/), na tom skutkovom základe, že

1/ v liste zo dňa 24.01.2007, adresovanom a dňa 25.01.2007 doručenom Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, so sídlom Župné nám. č. 13 v Bratislave a jeho prostredníctvom aj Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, so sídlom na Štúrovej ulici č. 20 v Bratislave, podal trestné oznámenie na okresného prokurátora pre Bratislavu I, JUDr. R. Z. a sudcov Okresného súdu Bratislava I, JUDr. E. E. a JUDr. E. H., s cieľom privodiť ich trestné stíhanie, v ktorom ich v rozpore so skutočnosťou nepravdivo obvinil zo spáchania viacerých trestných činov, najmä zo zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 Trestného zákona č. 140/1961 Zb., obmedzovania osobnej slobody podľa § 231 Trestného zákona č. 140/1961 Zb., poškodzovania cudzích práv podľa § 209 Trestného zákona č. 140/1961 Zb., krivého obvinenia podľa § 174 Trestného zákona č. 140/1961 Zb., marenia spravodlivosti podľa § 170 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. a iných ktorých sa mali dopustiť v súvislosti s ich právomocou a zodpovednosťou prokurátora a sudcu svojím úmyselným nezákonným rozhodovaním a nezákonným postupom pri vykonávaní úkonov trestného konania vo veci stíhania F. X. za trestný čin poškodzovania cudzej veci podľa § 257 ods. 1 Trestného zákona, vedeného na Okresnom riaditeľstve PZ Bratislava I Oddelenie skráteného vyšetrovania Staré mesto - západ, pod ČVS: ORP-1006/SMz-2002 a v konaniach vedených na Okresnom súde Bratislava I, pod sp. zn. Tp 106/04 a Tp 749/04, v dôsledku ktorých mal byť F. X. v súvislosti s týmito trestnými konaniami nedôvodne a nezákonne trestne stíhaný, zadržaný a vzatý do väzby, hoci sa tieto skutočnosti nezakladajú na pravde a súčasne, v ktorom ich obvinil z eštébacko-prokurátorko-sudcovského konšpiračného komplotu, namiereného proti jeho osobe za opakovaného používania ďalších nepravdivých údajov a agresívnych, vulgárnych, hanlivých a hrubo urážajúcich oslovení, špecifikovaných v jeho trestnom oznámení z 24.01.2007, okrem iného ich označil za kumpánov, kriminálnikov, eštébacku lúzu, štátnu mafiu a zločineckú čvargu, čím taktiež uviedol nepravdivé údaje, spôsobilé značnou mierou ohroziť ich vážnosť v zamestnaní a u spoluobčanov,

2/ dňa 29.12.2010 v čase o 11,08 hod. zaslal elektronickou poštou z adresy C..M.@A..R. na 22 adries služobnej elektronickej pošty Ministerstva spravodlivosti, 55 adries služobnej elektronickej pošty Generálnej prokuratúry, 33 adries služobnej elektronickej pošty Ministerstva vnútra SR a 12 ďalších adries elektronickej pošty, vrátane adries denníka Pravda, televízie TA3 a Slovenskej televízie svoj list, datovaný dňom 22.12.2010, v ktorom hrubo napadol prokurátorku Okresnej prokuratúry Bratislava I, JUDr. P. Y., adresujúc jej veľké množstvo vulgárnych nadávok a urážok, pričom ako prílohu tohto podania zaslal text svojej sťažnosti na postup prokurátorky Okresnej prokuratúry Bratislava I, JUDr. P. Y. vo veci, vedenej na Okresnej prokuratúre Bratislava I, pod sp. zn. 1 Pn 932/10, datovanej dňa 22.12.2010, kde uviedol o JUDr. P. Y. nepravdivé tvrdenie, že je „dozorná prokurátorka ochraňujúca zlodějov v štáte SR“, „mafiánka“ a že „nadržuje zlodějke“ a „nekoná podľa platných zákonov“, a taktiež uviedol na jej adresu vulgárne nadávky a urážky, pričom zaslaním týchto písomností sa dopustil útoku na jej česť a vážnosť pri výkone funkcie prokurátorky, nakoľko písomnosti rozposlal množstvu pracovníkov súdu, prokuratúry a ministerstva vnútra, ktorí poznajú osobne alebo zo služobného kontaktu JUDr. P. Y..

Za uvedené prečiny bol obžalovanému F. X. podľa § 373 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 37 písm. h/, § 38 ods. 4, § 41 ods. 1 Tr. zák. uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 30 mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. bol obžalovaný pre výkon uloženého trestu zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Proti uzneseniu krajského súdu podal dovolanie obvinený X. písomným podaním obhajcu z 19. decembra 2012, doručeným okresnému súdu 28. decembra 2012.

Ako právny dôvod dovolania označil dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. spočívajúci v nesprávnej právnej kvalifikácii zisteného skutku.

Vecne (v zmysle § 374 ods. 1 Tr. por.) argumentuje nasledovne:

Ku skutku v bode 1/:

„§ 345 TZ vyžaduje lživé obvinenie z trestného činu. Lživým obvinením treba rozumieť objektívne nepravdivé obvinenie, ktoré sa zakladá na vymyslených skutkových okolnostiach o tom, kedy a ako došlo k spáchaniu trestného činu a kto ho spáchal (Trestný zákon stručný komentár autori Ondrej Samaš, Harald Stiffel, Pavol Toman). Je zrejmé že v skutočnosti som neuviedol a ani v skutkovej vete rozsudku nie sú uvedené žiadne skutkové okolnosti. Súd si nesprávne zamenil opis skutkových okolností s označením názvu trestného činu. Som toho názoru, že ak som v trestnom pravdivo opísal skutkové okolnosti a tieto okolnosti som ako laik nesprávne právne posúdil a uviedol som zákonné názvy trestných činov, ktoré podľa môjho názoru boli spáchané - nekonal som tak ako to má na mysli § 345 tr. zák. V opačnom prípade by každý pisateľ trestného oznámenia, ktoré OČTK vyhodnotia ako nedôvodné a odmietnu ho, musel byť následne obvinený zo spáchania tohto trestného činu.

Pokiaľ sa týka obvinenia z eštébačko-prokurátorsko-sudcovského konšpiračného komplotu, namiereného proti mojej osobe, ani toto nemôže byť posúdené ako krivé obvinenie, nakoľko je zrejmé že objektívne nie je spôsobilé privodiť žiadne trestné stíhanie a tiež je zrejmé, že sa nejedná o opis skutkových okolností.

Z uvedených dôvodov som presvedčený, že na popísaný skutok súd nesprávne aplikoval § 345 trestného zákona.

Za trestný čin ohovárania súd považoval konanie, ktoré opísal ako „... za opakovaného používania ďalších nepravdivých údajov a agresívnych, vulgárnych, hanlivých a hrubourážajúcich oslovení, špecifikovaných v jeho trestnom oznámení z 24.1.2007, okrem iného ich označil za kumpánov, kriminálnikov, eštébačku lúzu, štátnu mafiu a zločineckú čvargu, čím taktiež uviedol nepravdivé údaje, spôsobilé značnou mierou ohroziť ich vážnosť v zamestnaní a u spoluobčanov,“.

Prečin ohovárania vyžaduje oznámenie nepravdivého údaju. Vyššie uvedené označenia sú len vulgarizmami (rovnako ich hodnotí aj súd). Vulgarizmy nepripúšťajú dôkaz o pravdivosti alebo nepravdivosti, pri vulgarizmoch nemá žiadny zmysel posudzovať ich pravdivosť alebo nepravdivosť. Preto vulgarizmy podľa môjho názoru nemôžu byť právne vyhodnocované ako nepravdivé údaje. Vulgarizmy, súčasne, nemajú spôsobilosť ohrozovať kohokoľvek vážnosť v zamestnaní či u spoluobčanov.

Nakoľko objektívnu stránku prečinu ohovárania spočívajúcu v oznámení nepravdivého údaju nemožno naplniť prednesením vulgarizmu, som toho názoru, že na popísaný skutok súd nesprávne aplikoval § 373 trestného zákona.“

Ku skutku v bode 2/:

„Čo sa týka právneho posúdenia skutku uvedeného v bode 2/ rozsudku, tento bol posúdený ako jednočinný súbeh prečinu výtržníctva a prečinu ohovárania. Za naplnenie objektívnej stránky prečinu ohovárania súd považoval cit.: „nepravdivé tvrdenie, že je „dozorná prokurátorka ochraňujúca zlodějov v štáte SR“, „mafianka“ a že „nadržuje zlodějke“ a „nekoná podľa platných zákonov“, ... „ Objektívnu stránku prečinu ohovárania predstavuje uvedenie takého údaju, ktorý musí byť spôsobilý značnou mierou ohroziť vážnosť poškodeného u spoluobčanov, poškodiť ho v zamestnaní, v podnikaní, narušiť jeho rodinné vzťahy alebo spôsobiť mu inú vážnu ujmu. Podľa môjho presvedčenia použité výrazy nie sú objektívne spôsobilé značnou mierou ohroziť vážnosť osoby dozornej prokurátorky alebo ju poškodiť spôsobom ktorý požaduje zákon. Preto použitím týchto výrazov nemôže dôjsť k naplneniu objektívnej stránky prečinu ohovárania a tak došlo k nesprávnej aplikácii ustanovenia § 373 trestného zákona.“

Ku obom skutkom:

„Podľa § 10 ods. 2 Tr. zák. nejde o prečin, ak vzhľadom na spôsob vykonania činu

a jeho následky, okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný, mieru zavinenia a pohnútku páchatel'a je jeho závažnosť nepatrná.

Vzhľadom k tomu, že skutok v bode 1/ rozsudku nemal byť pri správnej aplikácii zákona posúdený ako akýkoľvek trestný čin a mal som byť oslobodený v zmysle § 285 písm. b) tr. por. a skutok v bode 2/ rozsudku napĺňa po objektívnej stránke iba skutkovú podstatu prečinu výtržníctva, mal súd pri zohľadnení následkov tohto prečinu aplikovať § 10 ods. 2 trestného zákona. V tejto súvislosti poukazujem aj na to, že hoci dokazovanie taxatívne ustanovených okolností preukazujúcich mieru závažnosti prečinu v zmysle § 10 ods. 2 tr. zák. ako špecifického materiálneho korektívu je pre súd obligatórne (rozsudok KS Žilina 2 To 42/2010), na súde sa tieto okolnosti nedokazovali.

Na záver uvádzam, že mi bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 30 mesiacov. Pokiaľ by aj závažnosť môjho prečinu bola vyššia než nepatrná, som toho názoru, že uloženie trestu odňatia slobody v takej výmere je neprimerane prísne (vzhľadom k tomu, že sa jedná maximálne o verbálny a ohrozovací prečin výtržníctva, v dôsledku ktorého nevznikli a ani nehrozili žiadne skutočné následky). Som toho názoru, že súd pri ukladaní trestu nesprávne aplikoval ustanovenie § 34 tr. zák. a uložený druh trestu a jeho výmera nerešpektuje zásady uvedené v tomto ustanovení.“

Na základe uvedeného dovolateľ navrhuje napadnuté rozhodnutie zrušiť podľa § 386 Tr. zák. po vyslovení porušenia zákona bez bližšej špecifikácie, rovnako navrhuje zrušiť rozsudok okresného súdu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd) ako dovolací súd (§ 377 Tr. por.) zistil, že nie je dôvod na odmietnutie dovolania z formálnych dôvodov. Preto vec prerokoval na verejnom zasadnutí a dospel k záveru, že dovolanie je sčasti dôvodné.

Ako právny základ posudzovania dotknutej problematiky možno uviesť nasledovné:

Ohováranie verejného činiteľa (§ 156 ods. 3 Tr. zák. v znení účinnom pred 1. septembrom 2003) a ohováranie štátneho orgánu (§ 154 ods. 2 Tr. zák. v znení účinnom pred 1. januárom 2006) pri výkone právomoci alebo pre túto právomoc, nie je po uvedených dátumoch trestným činom spáchaným voči osobe vykonávajúcej právomoc orgánu verejnej moci. To však platí len vtedy, ak páchatel'om oznámený znevažujúci údaj spočíva v negatívnom hodnotení (kritike) spôsobu výkonu legálnej (zákomom ustanovenej) právomoci (ide o princíp zvýšenej miery tolerancie verejne činných osôb voči kritike za výkon funkcie). Ak taký znevažujúci alebo k spôsobeniu inej ujmy smerujúci údaj v negatívnom hodnotení výkonu legálnej právomoci nespočíva (alebo dokonca legálnosť výkonu právomoci popiera), môže ísť v zmysle oboch trestnokódexových úprav o (iný než vyššie uvedený) trestný čin, ak sú naplnené jeho zákonné znaky (krivé obvinenie podľa § 345 Tr. zák., resp. § 174 Tr. zák. v znení účinnom pred 1. januárom 2006, ohováranie podľa § 373 Tr. zák., resp. § 206 Tr. zák. v znení účinnom pred 1. januárom 2006).

Hrubá urážka verejného činiteľa alebo štátneho orgánu bola v rovnakých súvislostiach (vypustenie vyššie uvedených ustanovení, resp. ich nenahradenie obsahovo zhodnou úpravou v zákone č. 300/2005 Z.z.) legislatívnym vývojom Trestného zákona tiež generálne dekriminalizovaná, čo sa však nedotýka osobitnej úpravy (pohrdanie súdom podľa § 343 písm. b/ Tr. zák., resp. § 169 písm. b/ Tr. zák. v znení účinnom pred 1. januárom 2006).

Vedomo nepravdivé oznámenie, že policajt, prokurátor alebo sudca prijal úplatok v súvislosti s výkonom svojej právomoci v trestnom konaní alebo v tomto konaní úmyselne nezákonne postupoval a rozhodol, je údajom, ktorý v hodnotení výkonu legálnej právomoci nespočíva. Nejde teda o trestnoprávne irelevantnú kritiku spôsobu výkonu verejnej funkcie a trestnosť konania páchatel'a, spočívajúceho v uvedenom oznámení, nie je vylúčená.

Ku skutku v bode 1) výroku rozsudku okresného súdu:

Nemožno súhlasiť z dovolateľom, že obvineným oznámené trestné činy nie sú v jeho trestnom oznámení podložené žiadnymi skutkovými okolnosťami. Takou, v skutkovej vete napadnutého rozsudku uvedenou skutkovou okolnosťou je „úmyselné nezákonné rozhodovanie a nezákonný postup“ v dotknutých trestných konaniach.

Nejde teda o trestnoprávne irelevantnú kritiku spôsobu výkonu legálnej právomoci (verejnej funkcie) osobami, ktorých sa trestné oznámenie týka. Úmysel obvineného privodiť trestné stíhanie týchto osôb je v predmetnom skutku (dovolacím súdom v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nepreskúmateľnom) tiež uvedený. Právna kvalifikácie podľa § 345 ods. 1 Trestného zákona je teda správna. To platí aj z hľadiska uplatnenia materiálneho korektívu prečinu v zmysle § 10 ods. 2 Tr. zák., keďže konanie páchatel'a, subjektívne smerujúce k privodeniu trestného stíhania inému ľživým obvinením, nemôže byť považované za priestupok.

Pokiaľ ide o ďalšie urážlivé vyjadrenia, respektíve oslovenia, uvedené v skutkovej vete rozsudku okresného súdu u skutku v bode 1, tieto sa priamo viažu, resp. súvisia s výkonom právomoci dotknutých osôb v príslušných v trestných veciach a sú odplatou za tento výkon. Mohli by teda byť (ako hrubá urážka) trestným činom útoku na verejného činiteľa podľa § 156 ods. 3 Trestného zákona v znení účinnom pred 1. septembrom 2003, nie však podľa aktuálnej právnej úpravy. Zároveň platí, že nejde o nepravdivé údaje, ktoré by v rovine reálne použiteľných faktov a nad rámec púhych urážok mohli označené osoby znevážiť u spoluobčanov alebo poškodiť tieto osoby v zamestnaní, a tak vyvolať trestnosť konania páchatel'a s kvalifikáciou podľa § 373 Trestného zákona. V morálnej rovine použité vulgarizmy diskreditujú práve ich autora, nie však s podkladom pre trestnoprávny postih.

Vo vzťahu k uvedenej kvalifikácii je teda dovolanie dôvodné.

Ku skutku v bode 2) výroku rozsudku okresného súdu :

Pokiaľ ide o kvalifikáciu trestného činu ohovárania, táto sa, viaže (môže viazať) len na údaje uvedené v sťažnosti na postup konajúcej prokurátorky (mafiánka atď.). Tu rovnako platia závery, ktoré sú uvedené vo vzťahu k tomuto (takto kvalifikovanému) trestnému činu v predchádzajúcej časti odôvodnenia, týkajúcej sa skutku v bode 1). To znamená absenciu možnosti použiť túto kvalifikáciu.

Kvalifikácia trestného činu výtržníctva by bola použiteľná vo vzťahu k listu, rozširovanému elektronickou poštou, datovanému 29. decembrom 2010 a v tomto liste k uvedenému „veľkému množstvu vulgárnych nadávok a urážok“. Ide totiž o iný objekt trestného činu - poriadok vo verejne (a to aj technicky) prístupnom priestore - než ktorý je porušený pri verbálnej urážke verejného činiteľa pri výkone jeho právomoci alebo za tento výkon (ktorá už nie je trestným činom).

Aby však použité vyjadrenia mohli byť kvalifikované ako „hrubá neslušnosť“ v zmysle § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona (a aby taká subsumpcia dotknutej skutkovej okolnosti pod príslušný zákonný znak mohla byť dovolacím súdom preskúmaná), museli by byť predmetné formulácie v skutkovej vete uvedené. Nepostačuje ich zovšeobecňujúce označenie, citované vyššie, ktoré je akýmsi medzistupňom právnej kvalifikácie.

Súdom zistený (a dovolacím súdom nezmeniteľný a nedoplniteľný) skutok teda nepodlieha ani naposledy označenej právnej kvalifikácii (trestného činu výtržníctva).

Je ešte potrebné uviesť, že primeranosť uloženého trestu (taktiež namietaná dovolateľom) nie je v dovolacom konaní preskúmateľná. Trest je možné preskúmať len z hľadiska jeho uloženia v rámci zákonom ustanovenej trestnej sadzby a z hľadiska prípustnosti druhu uloženého trestu (§ 371 ods. 1 písm. h) Tr. por.). To však nie je vzhľadom k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, odvíjajúcemu sa od chýb výroku o vine, aktuálne. Trest bol uložený za nesprávne právne kvalifikované činy, čo si vyžiada opätovné a iné než pôvodné posúdenie viny (a teda podmieni opätovné rozhodovanie o treste). Vo vzťahu k výroku o treste teda dovolací súd nemohol splniť prieskumnú povinnosť, ktorá je, ako už bolo uvedené, obmedzená ustanovením § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por.

Na základe uvedeného postupoval najvyšší súd v zmysle výroku tohto rozsudku, ktorý verejne vyhlásil v zmysle Čl. 142 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky. Dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku vzťahuje na právnu kvalifikáciu trestného činu ohovárania pri skutku v bode 1) a na obe

použité právne kvalifikácie pri skutku v bode 2).

Bude úlohou krajského súdu opätovne rozhodnúť o podanom odvolaní obvineného pri rešpektovaní právneho názoru dovolacieho súdu (§ 391 ods. 1 Trestného poriadku) a pri dodržaní zákazu sprísnenia rozhodnutia (§ 391 ods. 2 Trestného poriadku).

Naposledy uvedený zákaz platí bez výnimocne ak sa týka aj zmeny alebo doplnenia skutkových okolností, ktoré by mohli byť v neprospech obvineného oproti skutku zistenému v napadnutom rozhodnutí.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.